

Zřizovatel: Zlínský kraj

Knihovní řád

Knihovny Hvězdárny Valašské Meziříčí, p. o.

Článek 1

Základní ustanovení. Poslání knihovny a právní zakotvení

- 1.1. Odborná knihovna Hvězdárny Valašské Meziříčí, příspěvkové organizace (*dále jen knihovna hvězdárny*) je v souladu se zřizovací listinou a její změnou ze dne 9. 9. 2019 schválenou Zastupitelstvem Zlínského kraje pod číslem **0661/Z21/19** veřejnou základní knihovnou se specializovaným knihovním fondem ve smyslu § 12, zákona č. 257/2001 Sb. *Zákon o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon)*.
- 1.2. **Sídlo knihovny hvězdárny:** Hvězdárna Valašské Meziříčí, Vsetínská 941/78, 757 01 Valašské Meziříčí, tel.: 571 611 928; e-mail: knihovna@astrovm.cz; webové stránky: www.astrovm.cz. **Provozní doba:** vždy v pondělí od 11 do 14 hodin anebo po osobní, telefonické anebo písemné objednávce.
- 1.3. Knihovna hvězdárny realizuje právo občana na svobodný a rovný přístup k informacím a tím naplňuje čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. Rovný přístup současně nevylučuje preference určitých skupin uživatelů v knihovně podle odborného zaměření knihovny.
- 1.4. Knihovna hvězdárny je ve smyslu § 12 knihovního zákona základní knihovnou se specializovaným knihovním fondem poskytující veřejné informační a knihovnické služby především z oblasti přírodních a společenských věd – s přihlédnutím k astronomii, astrofyzice, fyzice, matematice, dějinám vědy a dalším oborům souvisejících s činností hvězdárny.
- 1.5. Činnost knihovny se řídí těmito právními předpisy:
 - a) Zákon č. 257/2001 Sb., Zákon o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb.
 - b) vyhláška Ministerstva kultury č. 88/2002 Sb. k provedení zákona č. 257/2001 Sb. Zákon o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb.
 - c) Zákon č. 121/2000 Sb., Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů.
 - d) Nařízení (EU) 2016/679 (GDPR).
 - e) Zákon č. 106/1999 Sb., Zákon o svobodném přístupu k informacím ve znění pozdějších předpisů.
 - f) a dalšími příslušnými zákony a nařízeními.
- 1.6. Knihovna hvězdárny je knihovnou prezenční. Návštěvní hodiny: pondělí od 11:00 do 14:00, mimo státem uznané svátky. Hvězdárna si vyhraduje dobu návštěvních hodin měnit

dle svých potřeb. Tuto změnu oznámí vždy s předstihem nejpozději však 48 hodin před změnou.

- 1.7. Knihovní dokumenty jsou uživatelům knihovny poskytovány po předchozí objednávce prostřednictvím pošty, telefonu, emailu anebo osobně viz. odstavec 1.2.

Článek 2 Knihovní fondy

- 2.1. Knihovní fond má dvě části. Historický fond obsahuje dokumenty sbírkové povahy vzniklé z činnosti jednotlivců anebo organizací spojených s hvězdárnou anebo se jedná o její právní předchůdce. Ve specializovaném fondu knihovny jsou knihovní dokumenty vztahující se k odborné činnosti hvězdárny. Fondy jsou doplňovány dle potřeb a možností hvězdárny v souladu s příslušnými právními předpisy.
- 2.2. Knihovní fondy se půjčují pouze prezenčně ke studiu ve studovně.
- 2.3. Ze specializovaného fondu je možné formou dlouhodobých výpůjček vytvářet studijní příruční knihovny jednotlivých odborných pracovníků hvězdárny.
- 2.4. Uživatelé knihovny hvězdárny jsou povinni knihovní fondy chránit a nesmějí je poškozovat.

Článek 3 Uživatelé knihovny – jejich práva a povinnosti

- 3.1. Uživatelem knihovny hvězdárny se stává osoba zaregistrováním, na jehož základě se jí vydá potvrzení o registraci. Osoby mladší 15 let mohou být zaregistrovány pouze s ručením zákonného zástupce. Platnost potvrzení o registraci je omezena na určitou dobu (12 měsíců) a je nutné ji ve stanovených lhůtách prodlužovat. Po uplynutí doby platnosti průkazu uživatel ztrácí právo na poskytování služeb knihovny. Potvrzení je nepřenosné a uživatel zodpovídá za jeho zneužití. Ztrátu potvrzení je uživatel knihovny povinen neprodleně ohlásit knihovníkovi. Knihovna hvězdárny postupuje při zpracování osobních údajů podle Nařízení (EU) 2016/679 (GDPR) viz. Příloha č. 2. *Poučení o ochraně osobních údajů*. Poplatky za registraci jsou uvedeny v *Ceníku služeb Hvězdárny Valašské Meziříčí p. o.*
- 3.2. Uživatelé knihovny hvězdárny jsou povinni se řídit knihovním řádem, pokyny pracovníků knihovny hvězdárny a návštěvním řádem hvězdárny. Musejí se podrobit stanoveným kontrolním opatřením knihovny a hvězdárny.
- 3.3. Uživatelé knihovny hvězdárny jsou povinni před vstupem do studovny odkládat svrchní oděv, aktovky, velké tašky, batohy, větší zavazadla, deštníky apod. v šatně. Při odchodu mohou být vyzváni k předložení obsahu svých tašek, případně i kapes.

- 3.4. Uživatelé knihovny hvězdárny se mohou pohybovat pouze v určených prostorách *studovna*. Ostatní prostory knihovny hvězdárny nejsou veřejně přístupné. V prostorách knihovny hvězdárny jsou uživatelé povinni zachovávat klid, čistotu a pořádek. Není dovoleno v těchto prostorách kouřit, jíst ani pít. Dále není dovoleno hlasitě mluvit, či jinak hlučet, používat mobilního telefonu k hlasové komunikaci.
- 3.5. Do prostor knihovny hvězdárny nemají přístup osoby pod vlivem omamných a psychotropních látek. Knihovník má právo nepustit do knihovny hvězdárny osoby ozbrojené, znečištěné anebo doprovázené zvířaty. V prostorách knihovny hvězdárny není možné ukládat zápalné a výbušné látky včetně munice.
- 3.6. Uživatelé mají nárok pouze na jedno místo ve studovně. V případě obsazení míst ve studovně uživatelé musí počkat na jejich uvolnění mimo prostory knihovny hvězdárny.
- 3.7. Pokud uživatel knihovny hvězdárny nebude dodržovat ustanovení Knihovního řádu, může být dočasně či trvale zbaven práv ji užívat.

Článek 4

Výpůjční služby a další služby

- 4.1. Knihovna hvězdárny půjčuje ze svých fondů knihy a další dokumenty k prezenčnímu studiu pouze do studovny. Historický fond je z běžného půjčování vyjmut – o možnosti zapůjčení jednotlivých položek rozhoduje knihovník.
- 4.2. Zaměstnanci hvězdárny mohou využívat příruční knihovnu, kde jsou vystavené časopisy. Dále mohou využívat příruční knihovny zřízené na svých pracovištích. Ostatní výpůjčky se mohou realizovat pouze prostřednictvím pracovníků knihovny.
- 4.3. Čtenář nemůže mít půjčeno najednou více než 5 vázaných svazků a více než 5 volných čísel časopisů. Vzácnější materiály se půjčují pouze jednotlivě na základě rozhodnutí knihovníka.
- 4.4. Mimo prostory studovny si mohou půjčit knihy a jiné materiály na svá pracoviště pouze odborní pracovníci hvězdárny. Nesmějí je však vynášet z budovy hvězdárny a jsou povinni je na požádání knihovníka vrátit a umožnit jejich studium dalším zájemcům. Rovněž je nesmějí půjčovat dalším osobám. Ručí za ně po celou dobu, po kterou je mají vypůjčené.
- 4.5. Ve zcela výjimečných a řádně zdůvodněných případech může povolit ředitel hvězdárny na návrh knihovníka půjčení dokumentů mimo budovu hvězdárny. Pro tyto účely je sepsána smlouva o výpůjčce a knihovna může žádat, jako záruku řádného vrácení složení finanční kauce, na kterou vystaví stvrzenku. Při vrácení výpůjčky po předložení stvrzenky knihovna kauci vrátí.
- 4.6. Půjčování k výstavním účelům, především z historického fondu, se může uskutečnit pouze na základě řádné smlouvy o výpůjčce registrované v příslušné evidenci smluv hvězdárny.

4.7. **Meziknihovní výpůjční služby**

Knihovna hvězdárny na požádání uživatele zprostředkuje půjčení dokumentu, který není v jejích fondech prostřednictvím meziknihovní výpůjční služby dál jen MVS. Knihovna půjčuje MVS ze svých odborných fondů; tuto službu neposkytuje ze svého historického fondu. Nepůjčuje vzácné a drahé knihy, časopisy, rukopisy či jiné dokumenty, které jsou nenahraditelné a běžně se nevyskytují.

4.8. **Informační a bibliografické služby**

Knihovna hvězdárny buduje a zpřístupňuje informační aparát knihovny ve formě různých druhů katalogů a kartoték, v bázi elektronického katalogu. Poskytuje veřejnosti ústní i písemné informace faktografického, bibliografického, referenčního a knihovnického charakteru.

Knihovna hvězdárny vypracovává na požádání rešerše. Cena rešerše vypracované v normálním termínu, tj. do 7 pracovních dnů, se skládá ze základního poplatku a poplatku za každý vyhledaný titul. Platí se i za vyhledání dokumentu, ve kterém předpokládaná informace není. V případě expresní služby je cena rešerše stanovena dohodou nejméně však dvojnásobek základní ceny. Poplatky viz *Ceník služeb knihovny Hvězdárny Valašské Meziříčí p.o.*

4.9. **Kopírovací služby**

Knihovna hvězdárny poskytuje kopírovací služby. Kopie jsou určeny pouze pro osobní potřebu objednavatele, který je povinen s nimi zacházet v souladu s ustanoveními *Zákona č. 121/2000 Sb. Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským*. Knihovník je oprávněn určit, které materiály mohou být z kopírování vyloučeny: například z důvodu dalšího poškození, je-li zhotovení kopie v rozporu s právními předpisy a podobně. Ceny kopií jsou uvedeny v *Ceníku služeb knihovny Hvězdárny Valašské Meziříčí p. o.*

Článek 5

Počítačová pracoviště

- 5.1. Počítačová pracoviště jsou určena k využívání elektronických informačních zdrojů (včetně CD-ROM) knihovny hvězdárny a k zpřístupnění volně dostupných vědeckých dat z internetu.
- 5.2. Uživateli je zakázáno používat na zapůjčených počítačích v knihovně jiné programové vybavení než to, které je mu v nabídce poskytnuto.
- 5.3. Veškeré získané informace a data (v jakékoliv formě a na jakémkoliv médiu) slouží výhradně osobní potřebě uživatele a jeho studijním účelům. Není dovoleno je dále rozšiřovat, rozmnožovat, kopírovat, prodávat nebo jinak využívat, zejména ke komerčním účelům.

- 5.4. Uživatel nese plnou zodpovědnost za své případné zásahy do konfigurace počítače, za škody vzniklé neodbornou manipulací s prostředky výpočetní techniky, včetně škod, způsobených jím zaneseným škodlivým softwarem.
- 5.5. Provoz informačních technologií knihovny může být omezen nebo přerušen z důvodů nezbytné technické a softwarové údržby, případně z jiných závažných důvodů.
- 5.6. Poplatky za využití internetu viz *Ceník služeb knihovny Hvězdárny Valašské Meziříčí, p. o.*

Článek 6

Poplatky a náhrady

- 6.1. Knihovna hvězdárny vybírá poplatky za užívání knihovních fondů a vystavuje potvrzení uživateli knihovny hvězdárny s platností na 12 měsíců. Poplatky spojené s užíváním knihovního fondu jsou uvedeny v Příloze č. 1 Knihovního řádu hvězdárny. Od poplatků jsou osvobozeni zaměstnanci hvězdárny a členové kroužků zřizovaných hvězdárnou. Dále pak osoby, které významně přispěly k rozvoji hvězdárny, a to na základě návrhu knihovníka.
- 6.2. Orgánům státní správy a samosprávy lze přiznat bezplatný vstup na základě písemné žádosti. Taková žádost musí obsahovat důvod, a především musí identifikovat osoby požadující knihovní služby.
- 6.2. Poplatky za kopírovací služby, vypracování rešerší a další služby jsou uvedeny v *Ceníku služeb knihovny Hvězdárny Valašské Meziříčí, p. o.* Dále jsou v něm stanoveny poplatky za vytištění stránek při užívání internetu.
- 6.3. Náhrada za poškozené nebo ztracené knihovní dokumenty a jiné dokumenty může být provedena těmito formami:
 - a) uvedením do původního stavu dodáním neporušeného dokumentu téhož díla ve stejném vydání a vazbě,
 - b) jestliže to není možné, tak dodáním vázané kopie (popřípadě zaplacením ceny kopie a vazby),
 - c) jestliže náhrada podle předchozích bodů není možná, může se knihovna dohodnout s uživatelem na dodání jiného vydání dokumentu, případně zcela jiného dokumentu stejné ceny,
 - d) nebo požadovat finanční náhradu podle ceny díla na trhu v době ztráty. Cena může být stanovena dohodou anebo znaleckým ústavem. Náklady spojené se stanovením ceny hradí uživatel.
- 6.4. Jestliže uživatel neodbornou manipulací s technickými prostředky (výpočetní technika, čtecí zařízení atd.) poškodí tato zařízení, hradí veškeré náklady, které byly vynaloženy na opravu této techniky či počítačové sítě.
- 6.5. Do vyřešení způsobu nahrazení ztráty a uhrazení všech pohledávek má knihovna právo pozastavit uživateli poskytování všech služeb.

Článek 7
Závěrečná ustanovení

7.1. Nedílnou součástí tohoto řádu je Příloha č. 1 – *Ceník služeb knihovny Hvězdárny Valašské Meziříčí, p. o.* a Příloha č. 2 – *Poučení o ochraně osobních údajů.*

7.2. Tento knihovní řád nabývá účinnosti dnem 9. 9. 2019.

Ing. Libor Lenža, ředitel
Hvězdárny Valašské Meziříčí, p. o.

Mgr. Radek Kraus
knihovník